

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Kfv.VI.37.558/2018/5.

A tanács tagjai: Dr. Sperka Kálmán a tanács elnöke, Dr. Vitál-Eigner Beáta előadó bíró, Dr. Sugár Tamás bíró

A felperes: [REDACTED]

A felperes képviselője: Dr. Tordai Csaba ügyvéd (1054 Budapest, Vécsey u. 4. 3. emelet 4.)

Az alperes: Budapest Főváros Kormányhivatala (1056 Budapest, Váci u. 62-64.)

Az alperes képviselője: Dr. Vanicsek Dorottya kamarai jogtanácsos

A per tárgya: anyakönyvi ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az alperes

A felülvizsgálati kérelem száma: 12.

Az elsőfokú bíróság neve, határozatának kelte és száma: Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2017. április 25-én kelt 27.K.32.541/2016/6. számú ítélete

A másodfokú bíróság neve, határozatának kelte és száma: Fővárosi Törvényszék 2018. február 7-én kelt I.Kf.650.054/2017/4. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék I.Kf.650.054/2017/4. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 27.K.32.541/2016/6. számú ítéletét megváltoztatja és a keresetet elutasítja.

A felek maguk viselik az elsőfokú, a másodfokú és a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeiket.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 30.000.- (harmincezer) forint kereseti, 24.000.- (huszonnégyezer) forint fellebbezési és 70.000.- (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A magyar állampolgár felperes és az Amerikai Egyesült Államok állampolgára, [REDACTED] azonos neműek; Belgiumban, 2013. november 23-án kötöttek házasságot, melyet az illetékes belga hatóság által kiállított házassági anyakönyvi kivonat igazol.
- [2] A felperes a külföldön kötött házasság hazai anyakönyvezéséhez szükséges adatlap (a

FŐVÁROSI KÖZIGAZGATÁSI ÉS MUNKAÜGYI BÍRÓSÁG	
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK 10.	
FŐLAJSTROMSZÁM	
KEZDŐIRATON:.....	
Póston / Gyűjtőládába / Személyesen / E-mailen / Faxon	
Érkezett:	2019 -01- 03
PÉLDÁNY:.....	IV.....
MELLÉKLET:.....	KÖZTUK.....
FŐLAJSTROMSZÁM:	27.K.32.541/16
ITTÓIRATON:	

Kfv.VI.37.558/2018/5.

továbbiakban: Adatlap) kitöltésével a Belgiumban kötött házasságának hazai anyakönyvvezetését kérte. Az Adatlap 5. pontjában a nyilvántartásba vételi eljárásakor fennálló családi állapotra vonatkozó rovatban mind a felperes, mind [REDACTED] a következőt tüntette fel: „bejegyzett élettárs”. A kérelemhez a házassági anyakönyvi kivonaton és az útlevél fénymásolatán kívül egyéb iratot nem mellékeltek.

- [3] Az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény (a továbbiakban: At.) 14/A. § (2) bekezdés b) pontja alapján az alperes eljárásának felfüggesztése mellett kérte az igazságügyért felelős miniszter véleményét arról, hogy a külföldi házassági anyakönyvi kivonat képezheti-e hazai anyakönyvezés alapját.
- [4] Az Igazságügyi Minisztérium az XX-NMFO/[REDACTED]/2016. számú állásfoglalásában (a továbbiakban: IM állásfoglalás) rögzítette, hogy a nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. tvr. (a továbbiakban: Nmtvr.) 37. § (1) bekezdése értelmében a házasság anyagi jogilag akkor érvényes, ha az megfelel a házasulók házasságkötés idején fennálló közös személyes jogának, ennek hiányában mindkét házasulandó fél személyes jogának. Az IM állásfoglalása szerint jelen ügyben az egyik házasuló fél magyar állampolgár, így a házasságkötésnek a magyar jog feltételeinek is meg kell felelnie. Ugyanakkor az Alaptörvény L) cikkének (1) bekezdése értelmében a házasság kizárólag férfi és nő közötti életközösséget jelent, ezért az azonos nemű személyek által kötött házasságot Magyarországon nem létezőnek kell tekinteni. Az azonos nemű felek által külföldön kötött házasság bejegyzett élettársi kapcsolatként történő elismerésére vonatkozóan sem az Nmtvr., sem más jogszabály nem tartalmaz rendelkezést, így nincs mód a felek által kötött házasság bejegyzett élettársi kapcsolatként való hazai anyakönyvezésére sem.

Az alperes határozata

- [5] Az alperes – az IM állásfoglalására tekintettel, az At. 14/A. § (2) bekezdés b) pontjára alapozottan – a [REDACTED] számú határozatával a felperes anyakönyvi bejegyzés teljesítése és anyakönyvi kivonat kiállítása iránti kérelmét elutasította.

A kereseti kérelem

- [6] A felperes a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz (a továbbiakban: elsőfokú bíróság) az alperes határozatának felülvizsgálatára irányuló keresetet nyújtott be. Elsődlegesen az alperesi határozat oly módon történő megváltoztatását kérte, hogy a bíróság rendelje el a felperes és [REDACTED] között kötött házasság bejegyzett élettársi kapcsolatként való hazai anyakönyvezését, továbbá arról anyakönyvi kivonat kiállítását; másodlagosan kérte, hogy a támadott határozatot helyezze hatályon kívül és az alperest kötelezze új eljárás lefolytatására.
- [7] Állította, hogy az alperes határozata sérti az Alaptörvény II. cikkét és VI. cikkének (1) bekezdését; az Nmtvr. 3. §-át; a Ket. 20. § (1) bekezdését; valamint az At. 65. §-át.
- [8] Hangsúlyozta, hogy az IM állásfoglalása az At. 14/A. § (1)-(2) bekezdése szerinti véleménynek minősül, amelyet az At. sem kötelező erővel nem ruház fel, sem szakhatósági állásfoglalásnak nem minősíti; továbbá azzal szemben külön jogorvoslati lehetőséget sem biztosít. Az IM állásfoglalása ennek folytán az alperes határozatának alátámasztására felhasználható volt ugyan, de az állásfoglalás szerinti jogértelmezés helyessége a támadott határozat bírósági felülvizsgálata során vitatható.
- [9] Kifejtette, az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdéséből az következik, hogy a Magyar Állam nem köteles biztosítani az azonos nemű párok számára a házasságkötés lehetőségét. Az azonban, hogy a külföldön azonos neműek között kötött házasságot a magyar jogban bejegyzett élettársi kapcsolatként elismeri-e a Magyar Állam nincs jogilag értékelhető összefüggésben a házasság védelmével, mivel az Alkotmánybíróság 32/2010. (III.25.) AB határozatában, illetve 43/2012. (XII.20.) AB határozatában kifejtett gyakorlata szerint a házasság védelmére

Kfv.VI.37.558/2018/5.

vonatkozó állami kötelezettséget nem az azonos nemű személyek által köthető bejegyzett élettársi kapcsolat jogintézményének kárára kell teljesíteni. Az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdéséből ezért nem vezethető le az, hogy a külföldön azonos neműek által jogszerűen kötött házasság „nem létező”, így a támadott határozat megalapozatlanul tagadta meg a hazai anyakönyvezést.

- [10] Nem vitatta, hogy a magyar jog nem ismeri az azonos nemű személyek által köthető házasság jogintézményét. Az azonos nemű személyek tartós életközösségének jogi elismerésére szolgáló, a házassághoz hasonló jogintézmény ugyanakkor a magyar jog szerint a bejegyzett élettársi kapcsolat, ezért az Nmtvr. 3. § (1) és (2) bekezdésből következően a külföldön jogszerűen kötött, azonos nemű személyek közötti házasságot a magyar jogban bejegyzett élettársi kapcsolatnak kell tekinteni és akként anyakönyvezni. Az ezt megtagadó alperesi határozat ellentétes az Nmtvr. 3. § (1) és (2) bekezdésével.
- [11] Rámutatott továbbá, hogy az At. 65. §-a szerint a magyar állampolgár köteles kezdeményezni a külföldön kötött házasságának hazai anyakönyvezését. Az At. 1. § (2) bekezdése szerinti közhitelesség követelményéből, továbbá a Ket. 20. § (1) bekezdés szerinti eljárási kötelezettségből következik, hogy a hazai anyakönyvezésre irányuló kérelmet az alperes köteles elbírálni. Ha a hazai anyakönyvezést az alperes jogszerűtlenül tagadja meg, azzal az At. 65. §-ára figyelemmel megsérti a Ket. 20. § (1) bekezdését.
- [12] Álláspontja szerint az Alkotmánybíróság a 8/1990. (IV.23.) AB határozatában, a 154/2008. (XII.17.) AB határozatban, valamint a 43/2012. (XII.20.) AB határozatban kifejtettek értelmében az Alaptörvény II. cikkében elismert emberi méltósághoz való jogból, valamint a VI. cikk (1) bekezdésben deklarált, a magán-és családi élet tiszteletben tartásához való jogból következik, hogy a felperesnek és házastársának joga van ahhoz, hogy a magyar jog a tartós életközösségüket a házassághoz hasonló jogi formában elismerje és védelemben részesítse.
- [13] Hangsúlyozta, hogy az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságnak a jogszabályok, így az At. és a Nmtvr. szövegét az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezni.
- [14] Megjegyezte azt is, hogy a támadott határozatban foglalt jogértelmezés elfogadása azzal a következménnyel járna, hogy a felperes és házastársa semmilyen formában nem tudnának a magyar jog által elismert, tartós életközösségüket kifejező jogintézményben élni. A felperes házastársa szempontjából ugyanis a közöttük kötött házasság fennáll, így a személyes joga szerint nincs lehetősége újabb házasságot kötni vagy bejegyzett élettársi kapcsolatot létesíteni; illetve nem rendelkezhet a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítéséhez megkívánt, a házasság hiányát tanúsító igazolással.
- [15] Megjegyezte, hogy a külföldön azonos neműek által kötött házasságot nem létezőnek minősítő jogértelmezés az ésszerűséget is nélkülözi, mivel az egyes európai uniós tagállamok számára jogalkalmazási problémákat jelentő, kusza személyi- és családi állapotbeli jogi helyzetet teremtene, ugyanakkor a bejegyzett élettársi kapcsolatként történő anyakönyvezés a jogrendszerek közötti eltérést kezelni tudná.
- [16] Az alperes határozata szerinti jogértelmezés az Európai Unió négy szabadságának egyikét, a személyek szabad mozgását is korlátozná. Az Unió polgárainak és családtagjainak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Irányelv) preambulum (5) bekezdése szerint a tagállamok területén való szabad mozgás és tartózkodás valamennyi uniós polgárt megillető jogát, ha azt a szabadság és méltóság objektív feltételei mellett gyakorolják, a családtagok számára is biztosítani kell, állampolgárságukra tekintet nélkül. Ezen irányelv alkalmazásában a „családtag” fogalma magában foglalja a regisztrált élettársat is, ha a fogadó állam a házassággal egyenértékűnek tekinti a regisztrált élettársi kapcsolatot. Az Irányelv 2. cikk 2. pontja szerint családtagnak minősül az a) pont alapján a házastárs és a b) pont értelmében az az élettárs, „akivel egy tagállam jogszabályai alapján létrejött regisztrált élettársi kapcsolatban él, ha a fogadó tagállam jogszabályai a regisztrált élettársi kapcsolatot a házassággal egyenértékűnek tekintik, és a fogadó tagállam vonatkozó jogszabályaiban megállapított feltételekkel összhangban.”

Kfv.VI.37.558/2018/5.

- [17] Az Irányelvet végrehajtó nemzeti jogszabály a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény (a továbbiakban: Szmvtv.), amely 2. § b) pontjának bb) alpontja szerint a családtag fogalmába beletartozik a magyar állampolgár házastársa, valamint a bj) alpont értelmében „a magyar állampolgár harmadik országbeli állampolgár élettársa” is, „amennyiben magyar hatóság vagy az Európai Unió más tagállamának hatósága előtt regisztrált élettársi kapcsolatot létesített”. Ha a felperes és ████████ közötti házasságot a magyar jog nem létezőnek tekintené, akkor azzal a felperes házastársának szabad mozgáshoz való joga sérülne.
- [18] Előadása szerint a kérelme arra irányult, hogy az általa külföldön kötött házasságot Magyarországon bejegyzett élettársi kapcsolatként anyakönyvezzék. Amikor a kérelmet benyújtotta, akkor nem nyilatkozott arról, hogy ennek a házasságnak kéri-e a hazai anyakönyvezését, avagy ennek a házasságnak a bejegyzett élettársi kapcsolatként történő anyakönyvezését kéri (3. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal harmadik és negyedik bekezdései).
- [19] Az alperes ellenkérelmében hangsúlyozta, hogy a felperes a Belgiumban kötött házasságának anyakönyvezését kérte.

Az elsőfokú ítélet

- [20] Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperes határozatát megváltoztatta és elrendelte a felperes és ████████ Belgiumban 2013. november 23. napján kötött házasságnak bejegyzett élettársi kapcsolatként történő hazai anyakönyvezését, továbbá arról anyakönyvi kivonat kiállítását.
- [21] Rögzítette, hogy a magyar jog az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdésének kizáró rendelkezése folytán nem ismeri el az azonos nemű személyek házasságát, ezért az általuk külföldön kötött házasságot bejegyzett élettársi kapcsolatként kell anyakönyvezeni, mivel a magyar jog az azonos nemű személyek esetében a közöttük köthető házasság elismerésének hiányában a bejegyzett élettársi kapcsolatot határozza meg a házassághoz legközelebb álló jogintézményként az Nmtrv. 3. § (2) bekezdésének alapulvételével. Ezt támasztja alá a bejegyzett élettársi kapcsolatról, az ezzel összefüggő, valamint az élettársi viszony igazolásának megkönnyítéséhez szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2009. évi XXIX. törvény általános indokolása is.
- [22] Utalt a 154/2008. (XII.17.) AB határozatra és megállapította, hogy az Alaptörvény II. cikkében deklarált emberi méltósághoz való jogból, valamint a VI. cikk (1) bekezdésében foglalt, a magán-és családi élet tiszteletben tartásához való jogból következően a felperesnek és D.N.R.-nek joga van ahhoz, hogy a magyar jog életközösségüket a házassághoz hasonló jogi formában – bejegyzett élettársi kapcsolatként – elismerje és védelemben részesítse.
- [23] Hangsúlyozta, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) az azonos nemű párok érzelmi és szexuális kapcsolatát az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: EJEE) 8. cikke által védett magánélet körébe tartozónak mondta ki, illetve az azonos nemű személyek tartós életközösségét a 8. cikkben elismert, a családi élet tiszteletben tartásához való jog hatálya alá tartozónak tekintette, vagyis az azonos nemű személyek együttélése a magánélet és a családi élet tiszteletben tartásához való jog védelme alatt áll.
- [24] Az alperes jogértelmezésének elfogadása azt eredményezné, hogy a felperes és házastársa nem tudna semmilyen, a magyar jog által elismert jogintézmény keretei között élni, mivel a felperes házastársa a személyes joga alapján házasságban él, így nem létesíthet Magyarországon bejegyzett élettársi kapcsolatot.
- [25] A felperesnek és házastársának külföldön kötött házassága a magyar jogszabályok szerint házasságnak nem ismerhető el, ugyanakkor a felperes házastársának a felperessel fennálló házassága miatt a felperes és házastársa Magyarországon nem létesíthet bejegyzett élettársi kapcsolatot, vagyis mindkét jogintézményből ki vannak zárva, ami súlyosan jogkorlátozó és diszkriminatív. A felperes és ████████ Belgiumban kötött házassága megfelel a magyarországi bejegyzett élettársi kapcsolat törvényi követelményeinek.

Kfv.VI.37.558/2018/5.

- [26] Az alperes jogértelmezése oda vezet, hogy a felperes házastársának sérül az Irányelvvel és az Szmtv.-vel biztosított szabad mozgáshoz való joga a bejegyzett élettársi kapcsolat hazai anyakönyvezésének megtagadása folytán.

A másodfokú ítélet

- [27] Az alperes fellebbezésében a határozatban foglaltak megisméltése mellett kiemelte, hogy a felperes kérelmében a külföldön kötött házasságának hazai anyakönyvezését kérte.
- [28] A Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: másodfokú bíróság) jogerős ítéletével az elsőfokú bíróság határozatát – annak helyes indokai alapján – helybenhagyta.
- [29] Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló peradatokat és bizonyítékokat egyenként és a maguk összességében értékelve és meggyőződése szerint elbírálv a jogvita eldöntéséhez szükséges tényállást feltárta, és a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően helytálló jogi következtetést vont le. Döntésével és annak megalapozott, minden kereseti érvelésre kiterjedő indokolásával egyetértett, ezért azt nem ismételte meg, csupán a tényállás tekintetében egy apróbb kiegészítést tett.
- [30] Felhívta a figyelmet arra, hogy az alperes állításával ellentétesen a felperes és külföldi házastársa család jogi státuszának magyarországi elismerésére a kérelmük elutasítása esetén az At. 35. § (1) bekezdés folytán nincs jogszerű lehetőség.
- [31] Kiemelte, az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott arra is, hogy az EJEB az azonos nemű párok érzelmi és szexuális kapcsolatát az EJEE 8. cikke által védett magánélet körébe tartozónak ítélte. Ezen okfejtést kiegészítette azzal, hogy az elsőfokú ítélet meghozatalát követően született meg az EJEB e tárgykörben hozott, a korábbiakkal azonos álláspontot elfogadó ítélete [Orlandi and others v. Italy, no. 26431/12; 26742/12; 44057/12 and 60088/12, (a továbbiakban: Orlandi-ügy)]. Az EJEB ezen döntésében megállapította, hogy Olaszország megsértette az EJEE 8. cikkét, mivel megtagadta a külföldön, azonos nemű személlyel kötött házasság valamilyen formában – házasságként vagy bejegyzett élettársi kapcsolatként – való anyakönyvezését.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [32] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Elsődlegesen a jogerős ítélet megváltoztatásával a felperes keresetének elutasítását; másodlagosan az elsőfokú és a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását indítványozta.
- [33] Kiemelte, hogy a felperes kérelmében a külföldön kötött házasságának anyakönyvezését kérte, tehát az alperesnek az At. 65. §-tól kezdődő eljárási rendet kellett alkalmaznia.
- [34] Az IM At. 14/A. § (1) bekezdése szerinti megkeresése az alperes részéről nem lehetőség, hanem kötelezettség volt. A megkeresésre adott IM állásfoglalás bár nem jogszabály, az abban kifejtett megállapítások az alperest mint jogalkalmazót az eljárása során kötötték.
- [35] A házasság és a bejegyzett élettársi kapcsolat jogintézménye a magyar jogrendszerben szigorúan, és egymástól elkülönülve szabályozott. Ezen jogintézmények között nincsen „átközlekedési” lehetőség, egyik sem pótolható a másikkal. A felperes kifejezetten [redacted] -vel mint azonos nemű személlyel Belgiumban kötött házasságának (és nem élettársi viszonyának) anyakönyvezését kérte. Az alperesnek mint közigazgatási szervnek és a bíróságoknak nem volt törvényes lehetőségük arra, hogy a felperes kérelmét „átértelmezzék” és egy másik jogintézménnyel behelyettesítsék. A bíróságok olyan tartalmú ítéletet hoztak, amelyre irányuló kérelme a felperesnek a közigazgatási eljárásban nem volt.
- [36] A bíróságok a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 2. §-a értelmében jogalkalmazók. Az első- és másodfokú bíróság ítéleteivel nem jogértelmező-jogfejlesztő tevékenységet végzett, hanem jogot alkotott, amelyre nincs törvényi felhatalmazása.

Kfv.VI.37.558/2018/5.

- [37] Az első-és másodfokú bíróság EJEB által hozott ítéletekre történő hivatkozása kapcsán az alperes kitért arra is, hogy amennyiben a konkrét ügyben az eljáró bíróságok ezeket relevánsnak tekintették, módjuk lett volna az Alkotmánybírósághoz fordulni az Alaptörvénnyel való ütközés vagy konkrét „jogalkotói hiátus” okán.
- [38] A keresettel támadott döntés közigazgatási határozat, amelynek meghozatala során a közigazgatási hatóság az adott ügyfajtára irányadó anyagi jogszabályok alkalmazásával köteles eljárni. Mivel jelen esetben a felperes kérelme teljesítésének nem volt jogszabályi alapja, az alperesnek jogszerűen nem volt más lehetősége, mint a kérelem elutasítása.
- [39] Az alperes sérelmezte, hogy a fenti hivatkozásokkal a másodfokú bíróság egyáltalán nem foglalkozott, ítéletének indokolásában csupán megismételte az elsőfokú bíróság döntésében foglaltakat, így nem tett eleget a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 253. § (3) bekezdésének.
- [40] Az ügyben eljáró bíróságok azzal a körülménnyel sem foglalkoztak, hogy a közigazgatási eljárás során a hatóságokat az ügyfajtára vonatkozó kötelező törvényi rendelkezések kötötték, az eljárásra irányadó At.-ben pedig a felperesi kérelemnek helyt adó döntés jogalapja nem található, így a jogerős ítélet sérti az At. 1., 2., 65-68. §-ait. Az alperes nem vizsgálhatta a bejegyzett élettársi kapcsolatról szóló törvény esetleges hiányosságait, a jogszabály hézagait, mivel a felperes házasság anyakönyvezésére irányuló kérelme tárgyában hozott határozat anyakönyvi eljárásban született.
- [41] Kifogásolta továbbá, hogy a másodfokú bíróság megsértette a Pp. 339/A. §-ában foglalt követelményt, amely szerint a határozatot a meghozatalakor fennálló tények és körülmények alapján szükséges felülvizsgálni.
- [42] Az alperesnek az At. rendelkezéseit kellett alapul vennie, nem pedig a tárgykörben született, az EJEB által hozott döntéseket. Az idézett jogesetek a jogalkotási hiányosságok alapján marasztalták a tagállamokat, ugyanakkor a keresettel támadott határozat jogalkalmazási eljárásban született, ahol az eljárás megindításakor hatályos jogszabályok alapján kell eljárni.
- [43] Az alperes álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti az Nmtvr. 37. § (1) és (4) bekezdését, 38. § (1)-(2) bekezdéseit, az Alaptörvény L) cikkének (1) bekezdését, a Bszi. 2. §-át is.
- [44] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet hatályában tartsa fenn, mivel az az At. és az Nmtvr. helyes értelmezésével, az anyagi jogi és eljárási jogszabályoknak megfelelően döntött a keresetről.
- [45] Okfejtése szerint nem eljárásjogi, hanem anyagi jogi kérdés, hogy a hazai anyakönyvezés során milyen magyar jogintézménynek kell megfeleltetni az anyakönyvezendő külföldi jogintézményt. Ennek alapján az At. sem a külföldön kötött házasság, sem a külföldön kötött bejegyzett élettársi kapcsolat esetében nem határozza meg azt, hogy milyen magyar jogintézményként kell anyakönyvezni ezeket. A hazai anyakönyvezés során az anyagi jogi szabály meghatározása a külföldi jogi elemre figyelemmel az Nmtvr. szerint történik. Amennyiben a külföldi és a magyar jogintézmény tartalma megegyezik, az Nmtvr. 3. §-a alapján a kettő megfeleltethető egymásnak, ekként a külföldi jogintézményt az azzal megegyező tartalmú magyar jogintézményként kell a magyar jogban kezelni. Ugyanezen rendelkezés értelmében ugyanakkor, ha az adott külföldi jogintézmény alapjául szolgáló tényeket és viszonyokat a magyar jog más elnevezéssel ismeri, akkor a magyar jog fogalmainak értelmezésével kell eljárni, vagyis a külföldi jogintézményt a magyar jog fogalmai szerinti magyar jogintézménynek kell tekinteni. Az elsőfokú és a jogerős ítélet a fentiekre tekintettel az Nmtvr. 3. §-ának mindenben megfelel.
- [46] Az eljáró bíróságok az EJEB ítéleteit csak az At. és az Nmtvr. rendelkezéseinek az Alaptörvény 28. cikke szerinti értelmezéséhez, mintegy segédelvként használták fel, de az alperesi határozat megváltoztatása azon alapult, hogy az megsértette az Nmtvr. 3. §-át.
- [47] A felperes kérelme nem a külföldön kötött házasság házasságként történő hazai anyakönyvezésére irányult. Ilyen kérelem előterjesztését az alperes által rendszeresített nyomtatvány lehetővé sem teszi, mivel az az „Adatlap a külföldön kötött házasság hazai anyakönyvezéséhez” címet viseli – annak meghatározása nélkül, hogy az anyakönyvezés

Kfv.VI.37.558/2018/5.

milyen magyar jogintézményként történjen. Az alperes feladata az, hogy az eljárása során az Nmtvr. 3. §-ára figyelemmel döntést hozzon arról, hogy a külföldi jogintézmény milyen magyar jogintézménynek feleltethető meg, és ennek megfelelően kell a hazai anyakönyvezést elvégeznie.

- [48] Az alperes nem tudott megjelölni olyan jogszabályi rendelkezést, amely az IM véleményét kötelező erővel ruházná fel, így az erre vonatkozó álláspontja önmagában is megalapozatlan. Mivel az IM véleményében kifejtettek nincsenek összhangban az Nmtvr.-rel, ezért az állásfoglalásban foglalt jogértelmezéstől eltérő bírósági határozat nem jogszabálysértő.
- [49] A Bszi. 2. §-ának sérelme kapcsán a felperes kifejtette, hogy a külföldi elemet tartalmazó jogvita esetén az Nmtvr. 3. §-ából következően a bíróságnak szükségképpen el kell végeznie a külföldi jog jogintézményének a magyar jog jogintézményével való megfeleltetését, amely klasszikus jogalkalmazói feladat, nem jogalkotási tevékenység.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [50] A felülvizsgálati kérelem alapos.
- [51] A Pp. 275. § (1) és (2) bekezdéseire figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A jogerős ítélet csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálható felül.
- [52] A Kúria szerint az eljáró bíróságok a tényállást pontatlanul állapították meg, amely miatt téves jogi következtetésre jutottak.
- [53] A Kúria először is rögzíti, hogy a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata jogszerűségi felülvizsgálatot jelent, amelynek irányát és kereteit a felperes keresetében hivatkozott jogszabálysértés(ek) jelöli(k) ki. A Pp. 339. §-a értelmében a bíróság csak a jogszabálysértő közigazgatási határozatot helyezheti hatályon kívül vagy változtathatja meg.
- [54] Elkérülte az eljáró bíróságok figyelmét az az alperes által következetesen hangoztatott tény, hogy a felperes a Belgiumban kötött házasságának hazai anyakönyvezését kérte. A felperes a keresetében különféle jogszabálysértéseket jelölt meg, arra azonban nem hivatkozott, hogy az alperes a kérelmét félreértelmezte, ezzel összefüggésben jogszabálysértésre még csak nem is utalt.
- [55] A felperes a per első tárgyalásán előadta ugyan, hogy az alpereshez benyújtott kérelme az általa külföldön kötött házasság Magyarországon bejegyzett élettársi kapcsolatként való anyakönyvezésére irányult, ugyanakkor elismerte, hogy a kérelem benyújtásakor erre nézve konkrét nyilatkozatot nem tett.
- [56] A felperes és ██████ kifejezetten a külföldön kötött házasság hazai anyakönyvezéséhez rendszeresített Adatlapot töltötték ki, ahhoz kizárólag csak a megkötött házasság hazai anyakönyvezéséhez szükséges okiratokat mellékeltek, egyéb olyan iratot nem csatoltak, olyan megjegyzést nem tettek, miszerint a kérelem mégsem a külföldön kötött házasság hazai anyakönyvezéséhez, hanem a házasság bejegyzett élettársi kapcsolatként történő hazai anyakönyvezésére vonatkozna. Ilyen szándékra az Adatlap 5. pontjában megjelölt „bejegyzett élettárs” megjelölésből sem lehetett következtetni.
- [57] Mindez azt jelenti, hogy az alperesnek a kérelem ismeretében a külföldön történt házasságkötés hazai anyakönyvezéséről kellett döntenie. A felperes a keresetében kérte először a külföldön kötött házasság bejegyzett élettársi kapcsolatként történő hazai anyakönyvezését és arról anyakönyvi kivonat kiállítását. Vagyis olyan kérelmet terjesztett elő, amelyet a közigazgatási eljárásban még érintőlegesen sem kezdeményezett. Az eljáró bíróságok ítéleteikben nem tértek ki arra, hogy az alperesnek mely tények, körülmények, milyen jogszabályi rendelkezések alapján kellett volna a felperesi kérelmet átminősítenie, és a kitöltött Adatlapnak hivatalból olyan tartalmat tulajdonítania, amely abból egyenesen nem következik, és mindezek elmulasztásával az alperes mely jogszabály mely rendelkezését sértette meg, továbbá, hogy arra a felperes a per során mikor és hol hivatkozott.

Kfv.VI.37.558/2018/5.

- [58] Az így pontosított tényállás szerint a közigazgatási perben nem az volt az eldöntendő kérdés, hogy a felperes által Belgiumban kötött házasság bejegyzett élettársi kapcsolatként történő hazai anyakönyvezésének van-e helye, hanem az, hogy a felperes külföldön kötött házasságának hazai anyakönyvezése iránti kérelem teljesíthető-e vagy sem.
- [59] Azt pedig a perben a felperes sem vitatta, hogy a külföldön kötött házasságának hazai anyakönyvezésére a magyar hatályos jogszabályok alapján nincs lehetőség. Erre, azaz az alperesi határozat érdemére vonatkozó jogszabálysértést a felperes nem is jelölt meg.
- [60] Sem az elsőfokú ítélet, sem a jogerős ítélet konkrétan és egyértelműen nem jelölte meg, hogy az alperes határozata mely jogszabályt sérti, az ítéletek indokolásából arra lehet következtetni, hogy megítélésük szerint az Nmtvr. 3. § (2) bekezdése sérült.
- [61] Az Nmtvr. 3. § (1) bekezdése szerint, ha az alkalmazandó jog meghatározása szempontjából a jogvitában megítélendő tények, vagy viszonyok jogi minősítése kérdésében vita van, a magyar jog szabályainak és fogalmainak értelmezésével kell eljárni.
- [62] Ugyanezen szakasz (2) bekezdése kimondja, hogy ha a magyar jog valamely jogintézményt nem ismer, vagy eltérő tartalommal, más elnevezéssel ismer, és az a magyar jog szabályainak értelmezésével sem határozható meg, a jogi minősítésben a jogintézményt szabályozó külföldi jogra is figyelemmel kell lenni.
- [63] A kiemelt jogszabályi rendelkezés nem szól arról, hogy az alperesnek a hozzá benyújtott kérelmet át kellene minősítenie, annak olyan tartalmat kellene tulajdonítani, amely abból sehogyan sem következik.
- [64] A magyar jog nem ismeri el az azonos nemű személyek házasságát, elismeri viszont az azonos neműek olyan kapcsolatát, amelyet valamely magyar hivatalos szerv, meghatározott feltételek mellett, meghatározott eljárási rendben törvényesít. Ilyen lehet a közjegyzők által vezetett közhiteles nyilvántartásban való regisztrálás, vagy az élettársi kapcsolat anyakönyvi bejegyzése.
- [65] Erre vonatkozó felperesi kérelem hiányában azonban sem az alperesnek, sem a közigazgatási határozatot felülvizsgáló bíróságnak nem kellett döntenie arról, hogy jelen esetben a közjegyző előtti regisztráció teljesíti-e a felperes által hivatkozott, és az eljáró bíróságok ítéleteiben is megjelenített jogszabályi rendelkezésekben, AB határozatban, illetve EJEB döntésekben kinyilvánított követelményeket, avagy az itt megfogalmazott elvárások csak a külföldi házasság hazai anyakönyvezésével teljesíthetők.
- [66] Megjegyzi a Kúria, hogy ez utóbbi esetben a bíróságnak arra is választ kellene adnia, hogy a hazai anyakönyvezést milyen eljárási rendben kell elvégezni, tekintettel az anyakönyvi szabályozás kötöttségére és arra, hogy az azonos neműek külföldön kötött házasság hazai anyakönyvezésére nézve eljárási szabályokat, eljárási rendet az At. nem határoz meg.
- [67] Az előzőek okán az IM állásfoglalásnak a jogvita szempontjából nem volt jelentősége, így annak jogszerűségéről, illetve kötérejeről a felülvizsgálati eljárásban döntenie nem kellett.
- [68] A kifejtettekre figyelemmel a Kúria a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogszabálysértő jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, az ugyancsak jogszabálysértő elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a keresetet elutasította.

A döntés elvi tartalma

- [69] *A hazai anyakönyvezési eljárásban a hatóságnak arról a kérelemről kell döntenie, amelyet hozzá az ügyfél benyújtott. Nem kérhető számon a hatóságon az olyan döntés elmaradása, amelyre nézve kérelmet nála nem terjesztettek elő.*

Záró rész

- [70] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (2) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.
- [71] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 43. § (3) bekezdése

Kfv.VI.37.558/2018/5.

szerinti kereseti-, az Itv. 46. § (1) bekezdése szerint fellebbezési és az Itv. 50. § (1) bekezdése szerinti felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni.

- [72] A Kúria az elsőfokú-, a másodfokú és a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségek viseléséről a Pp. 80. § (2) bekezdése szerint rendelkezett, figyelemmel arra, hogy az alperes a határozat indokolásában – az IM állásfoglalásra hivatkozással – maga is túlterjeszkedett a kérelmen, továbbá a per során érdemben is belement az elő nem terjesztett kérelemmel kapcsolatos jogi vitába, amellyel hozzájárult a több fokú perlekedéshez és a keletkezett költségekhez.
- [73] Az ítélet elleni felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2018. november 14.

Dr. Sperka Kálmán s.k. a tanács elnöke, Dr. Vitál-Eigner Beáta s.k. előadó bíró, Dr. Sugár Tamás s. k. bíró

A kiadmány hiteleül:

tisztviselő

